

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Kol 1, 24 – 2, 3

Text: Mt 13, 44 *Království nebeské je jako poklad ukrytý v poli, který někdo najde a skryje; z radosti nad tím jde, prodá všechno, co má, a koupí to pole.*

Říká se, že Ježíšova podobenství jsou takové příklady z běžného, každodenního života. To co lidé znali, to Ježíš používá jako příklad. A tak jsou Ježíšova podobenství o zasévání, o sklizni, o práci na vinici, na poli apod. Okopávat pole, to bylo pro Ježíšovy posluchače dennodenní praxí. Jenže kopnout motykou do truhly nebo nádoby s pokladem, to rozhodně není každodenní zkušenost, to je tak nanejvýš každodenní sen chudého rolníka. Pro podobenství však není nutné, aby vždy zrcadlilo jen běžnou zkušenost. Důležité je, že je myslitelné. A nádeník v podobenství jedná opravdu tak, jak by jednal každý skutečný nádeník a také každý posluchač podobenství, kdyby se mu ve skutečnosti něco takového přihodilo. Najít poklad bylo tenkrát stejně nepravděpodobné jako dnes vyhrát miliony v nějaké loterii. A přece ten nepravděpodobný zlomeček možnosti stačí na to, aby člověk případně mohl o tom snít a aby měl třeba i přesně do detailu promyšleno, co všechno v takovém případě udělá. Myslím, že snad každý někdy zauvažoval nad tím, co by udělal, kdyby vyhrál milión. Je to nepravděpodobné, ale představit si to dovedeme.

To je jeden rys příběhu: dráždivá výjimečnost, nevšednost. Příběh má ovšem ještě další, méně příjemnou stránku. To, co ten nálezce udělá, je zcela nepokrytě - podvod. Ten, koho nám tu Ježíš ve svém podobenství dává za příklad, je podvodník. On není „pocitivým nálezcem“, který by šel a zeptal se majitele toho pole, zda ten poklad není jeho. On je nepocivcem, který majitele pole podvedl. Uvažujte se mnou: Kdyby poklad na cizím poli měl snad podle nějakého práva patřit nálezci, tak by ho nemusel znovu tajně ukryvat a dělat jakože nic neví a zdánlivě zcela bezelstně kupovat pole. Jenže ten muž majiteli záměrně zatajil, že na poli našel poklad. Sehrál to skvěle. Dělal, že kupuje pouze pole, ale přitom věděl, že je v něm poklad. Původního majitele tak bravurně podvedl. Dobře totiž věděl, jakou má teď pole cenu. A proto byl ochoten udělat cokoli, jen aby to pole získal. Jde a prodá všechno co má a koupí to pole. S radostí klidně zaplatí a možná i přeplatí. Protože jen sám nejlíp ví, jakou má pro něj to pole cenu. Cenu skrytého zlata.

Ježíš v tomto podobenství záměrně volí poněkud provokativní příklad ze světa, z toho „jak to v něm chodí“. Proč? Z podobenství je zřejmé, že to, o čem Ježíš mluví jako o království nebeském, tedy to, co Ježíš lidem nabízí, je něco velikého a vzácného. Je to opravdu poklad. Podobenství začíná slovy: Království nebeské je jako poklad. Kvůli tomu ovšem nemusel vyprávět podobenství. Že Boží slovo, Boží milosrdenství, odpuštění, víra, atd. tedy vše, co patří pod to obrazný název „království Boží“ – že to jsou vzácné poklady, to odkývne skoro každý – jak v tehdejší Izraeli, tak i v dnešních církvích. O jistých cenných tradicích je tu a tam dokonce ochoten slyšet i někdo mimo církev. Dokonce o nich rádi mluvíme. Ovšem, že bychom kvůli tomuto vzácnému pokladu měli obrátit dům vzhůru nohama, že bychom měli zcela konkrétně a razantně změnit svůj život, sáhnout na všechny úspory (a třeba je dát na něco dobročinného) nebo dokonce změnit zaměstnání, vzdát se dosavadního majetku, jistot, vůbec všeho co máme - to přinejmenším není tak samozřejmé. To dokáže nějaký ten světec jako třeba svatý František z Asissi, matka Tereza nebo Albert Schweitzer – a my o nich pak s obdivem mluvíme, hlásíme se k nim, ukazujeme na ně. Ale něco takového se pochopitelně nemůže chtít po nás, obyčejných lidech, kteří většinou máme ještě na starosti rodinu...

A tu podobenství říká: Omyl! To je nedorozumění! Přece právě takto jedná úplně každý i ten nejobyčejnější člověk, dokonce člověk nevalných mravních kvalit v okamžiku, kdy má na dosah ruky obrovský poklad, o kterém snil. Ví přesně, co musí udělat, a bez váhání, dokonce s radostí (!) vydá veškeré úspory a třeba i prodá svůj dům - aby mu životní příležitost neunikla. Nejedná nijak heroicky ani sebeobětavě jako nějaký světec, jedná docela lidově a vychytrale. Když ví, že ho čekají milióny, není mu líto ničeho, co musí pro to udělat. Udělá všechno. Bratři a sestry, problém - podle tohoto

podobnosti - nespočívá v tom, že každý holt nemůže být Schweitzer nebo matka Tereza nebo jiný světec. Problém je v tom, zda jsme skutečně pochopili, jak vzácné je to, o čem Ježíš mluví - nebo zda právě jen přikyvujeme.

Bratři a sestry, vy jak tu sedíte zde v kostele, jste v roli toho šťastného nálezce. To je sama o sobě role velice příjemná, avšak má v sobě i háček: ocitáme se „v jeho kůži“ právě ve chvíli, kdy má své štěstí ve vlastních rukou ale všechno je dosud otevřené. „Nebesa“ mu přihrála poklad — ale teď záleží na něm, aby se neunáhlil nebo nezpánikařil a aby udělal přesně to, co je potřeba.

Důležitá je tu také perspektiva tohoto vyprávění. Všechna normální vyprávění o pokladech končí tím, jak si někdo vychutnává nenadálé bohatství a nečekaný blahobyt (nebo naopak jak mu bohatství nepřinese štěstí nebo jak je nerozumně rozhází), prostě končí tím, jak už poklad má a (moudře nebo nemoudře) si ho užívá. To naše podobnosti jako by se celé soustředilo do oné kritické transakce, kdy člověk už prodá všechno, co má — ale to pole s pokladem teprve kupuje. To je přesně naše situace i pokud jde o Boží království: všechno, co mám je proti pokladu možná dost málo, ale je to něco jistého. Něco co mám. A člověku se setsakramentsky zachvěje ruka, když „prodává“ to málo co má, ale co představuje jakousi jistotu, zatímco ten obrovský zisk ho teprve čeká.

Všimněte si té nejvýraznější a nejvýznamnější dvojice slov, na níž je celé podobnosti vystavěno: najít — získat. Najít poklad a vědět o něm ještě neznamená jej mít a neznamená z něho mít užitek. Je třeba ještě cosi podniknout, abychom nalezené získali. To, co je třeba udělat, je takřka maličkost a prakticky samozřejmost ve srovnání s velikou cenou toho nalezeného pokladu. Ale jak nesamozřejmě a zcela pošetile to může vypadat, dokud je ten poklad skrytý.

Bratři a sestry, pro mnohé lidi zůstává ten Boží poklad skrytý. Ani ti, kteří pravidelně naslouchají Ježíšovi, nemusí pochopit hodnotu a význam věcí, o nichž Ježíš hovoří. Ježíšovi naslouchaly početné zástupy lidí. Mnozí přišli i z velké dálky a určitě to nejsou jen samí povrchní posluchači. A vzdor jejich zájmu mluví Ježíš o nechápavosti a neporozumění. Zástupů mnoho, učedníků málo. Obrazně řečeno, jsou zde možná i ti, kteří vidí jen pole, slyší jen slova a příběhy — a co je v nich skryto, jim uniká. Ale především jsou zde ti, kteří uslyšeli a našli pro sebe poklad. Těm Ježíš svým podobnostím říká: najít ještě neznamená získat. Být posluchačem ještě neznamená být učedníkem. Vědět o možnosti ještě neznamená z ní něco mít. V čem je rozdíl? „Prodal všechno, co má“ - to se jistě může dnes stejně jako v dobách Ježíšových i velice doslovně týkat majetku nebo postavení. I dnes je třeba dost humanitárních účelů. Ale aniž bych chtěl tuto materiální stránku zamluvit: ta slova „všechno co má“ prostě naznačují, že poklad, který je na dosah ruky, znamená už teď zemětřesení našich dosavadních hodnot a dosavadního pohledu na život. Nálezce, který včas pochopí o co tu jde, najednou začne, pro své okolí zcela nepochopitelně, jednat velmi riskantně. Přestane si vážit určitých hodnot, kterých si běžně lidé cení a začne je pokládat za bezcenné, protože ví o hodnotách daleko převyšujících cenu toho co dosud měl. A tak se hledí zbavit těch bezcenných věcí, aby mohl investovat do toho, co má skutečnou budoucnost a trvalou hodnotu. Nebere to jako sebeobětování, vůbec ne jako povinnost, ale jako radost! S radostí prodá vše co má, aby koupil to pole. Nic netušící divák si řekne: Blázen! Protože neví o tom skrytém pokladu. My o tom pokladu víme. Ale pochopili jsme jakou má pro nás cenu?

Modlitba: *Pane Ježíši, tvé království je skryté povahy. Dej, ať víra ve tvou vládu je pro nás cenným rodinným stříbrem, které si předáváme z generace na generaci jako to nejčinnější dědictví. Když si drahocennou víru předáváme podobně, jako to staré apoštolské vyznání. Amen.*

Přímlovná modlitba: *Pane náš, Ježíši Kriste, přimlouváme se u tebe za všechny, kdo neznají cenu tvé milosti. Prosíme za ty, kterým je skryt význam spasení. Prosíme, nám dej zakusit, že to, co je skutečně cenné, je nám na dosah ruky. Dej, ať nelitujeme ničebo, co ztrácíme proto, abychom získali něco cennějšího. Prosíme tě, Pane, za náš sbor, za všechny, kdo do něj patří nebo sem přicházejí. Dej, ať tu naleznou ty vzácné hodnoty tvého království — lásku, radost, pokoj, pravdivost, opravdovost, poctivost, víru a naději. Prosíme tě za ty, kteří hledají tvé království mezi námi, i když ho často před lidmi skrýváme svým neetickým jednáním. Prosíme, dej, ať jsme světlem tomuto světu a ne tmou. Dej, ať přejeme všem lidem lásku a pokoj, ať odpouštíme a pomáháme. Pane, ty sám nás k tomu vyzbrojuj odvahou a přemáhaj naše zábrany. Nakonec tě prosíme, aby tvé království bylo mezi námi přítomno a na konci věků bylo zjeveno v plnosti a slávě. Amen.*